

58

Colectia POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

OCTAVIAN SAVA — ALEXANDRU ANDY

PISICA *din*
Baskerville

EDITATA
DE REVISTA
ȘTIINȚA
TEHNICĂ

„PISICA DIN BASKERVILLE“

de Octavian Sava și
Alexandru Andy

În loc de prefață

Nu oricine are norocul ca aventurile sale să fie povestite de Conan Doyle. Noi doi, adică prietenul meu detectivul și cu mine, deși nu sîntem cu nimic mai prejos decît Sherlock Holmes și colaboratorul său, doctorul Watson, n-am avut acest noroc. Intrucît Conan Doyle nu mai era dispus să descrie și aventurile noastre, fiind decedat, iar alt scriitor nu cunoaștem, ne-am adresat lui Octavian Sava și lui Alexandru Andy să ne facă ei acest oficiu. De aceea, dacă noi nu vom ajunge nemuritori ca Sherlock Holmes și doctorul Watson, declarăm pe această cale că vina nu este a noastră în nici un caz, ci aparține în exclusivitate celor doi autori.

Și acum, înainte de a pătrunde în povestirea care urmează, ne prezentăm puțin:

Prietenul meu detectivul este un tip în genul lui Sherlock Holmes. Același sînge rece, același spirit deductiv, aceeași logică imbatibilă și chiar aceeași pipă din aceeași spumă de mare. Cît despre mine, eu sînt leit doctorul Watson, doar puțin mai deștept, puțin mai frumos și mult mai modest.

Și încă un amănunt care ne deosebește fundamental de eroii lui Conan Doyle. În timp ce noi murim de invidie de cîte ori auzim vorbindu-se despre ei, lor nici nu le pasă de noi. Și mă întreb de ce? Că aventuri, slavă domnului, n-a avut tot Scotland Yardul cîte am avut noi doi. Astăzi însă, am să vă istorisesc numai formidabilul caz care a zguduît patru continente din șase posibile și care figurează în carnetul meu de însemnări sub ineditul titlu de:

„PISICA DIN BASKERVILLE“ *

Capitolul I

IN CARE DISPARE O CASA DE BANI

Ploua. Br... Umezeala mă pătrunsese pînă la oase. Ceața nu se mai ridicase de 15 ani de pe străzile orașului. Ați ghicit. Acțiunea povestirii se desfășoară la Londra.

— Bună seara, doctore, mă înfîmpină prietenul meu, în ceasul acela de neuitat. Era atît de bine și de cald în apartamentul detectivului după ploaia afurisită de afară. Numai stropii mari și grei care băteau cadențat în geam, ca degetele unui om grăbit și nerăbdător, mai aminteau potopul de pe stradă.

— Ia loc te rog, fă-te comod, mă invită detectivul fără să-și scoată dintre dinți pipa sa favorită.

— Mulțumesc, răspunsei eu, trîntindu-mă cu un oftat de plăcere într-unul din fotoliile moi așezate înaintea căminului.

— Cum e afară, plouă într-una?

— Plouă cu găleata. Și e o ceață!

Prietenul meu surise malițios.

— Ceața nu te-a împiedicat totuși să admiri frumusețea doamnei pe care ai întîlnit-o și față de care te-ai purtat ca un adevărat gentleman.

Expresia de uimire întipărită pe fața mea trebuie să fi fost foarte vizibilă, pentru că detectivul se simți obligat să adauge:

— Cum? Nu este adevărat că ai întîlnit o doamnă? Sau poate nu era atît de frumoasă.

— Ba da, Dar de unde știi? Cum de-ai și aflat?

— Simplă deducție, dragă doctore. O observație și cîteva înlănțuiri logice, care, dacă ar fi venit de la Sherlock Holmes și nu de la mine, nu te-ar fi mirat deloc.

— Ba, dimpotrivă, protestai eu. Am mult mai multă încredere în tine decît în el. Dar te rog explică-mi.

— Nu știi ce ar fi de explicat. De altfel, ce mare lucru ți-am spus? C-ai întîlnit o doamnă și că ai condus-o cu trăsura înainte de a veni aici.

— Formidabil! Tu m-ai urmărit. Altfel cum ai fi ghicit?...

— Ce să ghicesc? Se ridică în picioare prietenul meu, că grăbita doamnă era o actriță?

— Extraordi... Nu se poate. Îți bați joc de mine. Asta de unde-ai mai aflat-o?

— N-am aflat nimic. Am dedus.

Nu-mi prea venea să-l cred. Ca să-l dau de gol, îi intinsei o cursă.

— Bravo! Minunat! Poate știi și unde am condus-o?

— Cum să nu, la teatru.

Era prea mult pentru mine. Abia mai îngăimai:

— Tu ai fost la „Imperial Opera“.

— Ai cuvîntul meu că nu m-am mișcat din acest fotoliu de mai

* Orice legătură dintre „Pisica din Baskerville“ și ciinele din aceeași localitate este cu totul întîmplătoare. Autorii nici măcar n-au auzit despre o carte cu titlul „Ciinele din Baskerville“. Dacă totuși există așa ceva, cerem daune.

bine de două ore. Lucrul ăsta l-ai fi putut deduce, de altfel, și singur, după fumul gros din odaie.

Mă gândii la tensiunea mea care dădea semne neliniștitoare de creștere, la boala de inimă de care suferisem în copilărie, dar toate încercările de a-mi păstra calmul se dovediră zadarnice. Explodai ca o bombă :

— Ajunge ! Toate au un sfârșit. Eu nu sint nici detectiv, nici ghicitoare în ghioc și nici sfînx. Eu sint medic, domnule. Și în această calitate îți cer să-mi spui, într-un mod cit mai coerent posibil, de unde naiba ai aflat toate cite mi le-ai înșirat.

— Deducție, dragul meu, deducție. Plouă. Paltonul ți-este totuși destul de uscat, deci ai venit cu o trăsură. Am și auzit-o, dacă te interesează, cînd a oprit în fața casei. Un cupeu cu un singur cal și cu un birjar bătrîn.

— Vîrsta birjarului de unde o cunoști ?

— L-am auzit tușînd. O tuse specifică unui om în vîrstă.

— Și femeia ? Doar ea nu tușea.

— Nu. În schimb paltonul tău exală un ușor parfum foarte fin. Detectivul făcu cîțiva pași pînă la paltonul meu, care zăcea aruncat pe un scaun. Se aplecă asupra lui și inspiră adînc, cu ochii pe jumătate închiși. Apoi murmură ca pentru el :

— Mda, „Guerlain“, dacă nu mă înșel.

După aceea, cu un gest brusc, îndreptă spre mine pipa ca o țevă de revolver, mă pironi cu privirea ochilor săi metalici și conchise :

— Asta dovedește că ai stat foarte de curînd cu umărul lipit de haina unei doamne. Insurat nu ești, prea multe cunoștințe feminine nu ai, cit despre clientela medicală...

— O, despre asta să nu mai vorbim, oțai eu trist.

— Înseamnă, reluă el, că ai cunoscut-o întîmplător, pe stradă, probabil chiar în stația de trăsuri. În stație nu se găsea decit un singur cupeu.

— Da, unul singur. Asta cum ai intuit ?

— Chestie de logică. Dacă ar fi fost două, nu se suia în același cupeu cu tine.

— Aici ai nimerit-o. Dar de unde știi că era actrișă ?

— O femeie de bună condiție, care folosește un parfum atît de scump și circulă singură prin Londra la ora asta nu poate fi decit actrișă.

— Aha, sării eu satisfăcut. Te-am prins. Ce te-a făcut să crezi că era singură ?

— Elementar, dragă doctore. Dacă ar fi fost însoțită, cu siguranță că cele două persoane ar fi stat alături, iar dumneata ai fi luat loc pe bancheta din față. În acest caz, paltonul dumitale n-ar mai fi exaltat acest parfum încîntător.

Eram pur și simplu amețit.

— Formidabil ! Este de necrezut cite concluzii poți trage tu dintr-un fapt de nimic.

— Să lăsăm asta, mă întrerupse el modest, așezîndu-se din nou în fotoliul său favorit. Spune-mi, mai bine, dacă funcționează în sfîrșit lumina în apartamentul dumitale.

Cu toată dicțiunea mea, care depășește cu mult pe aceea a doctorului Watson, am început să mă bilbii :

— Da... Dar... a-asta de unde-o mai știi?
— E pueril, doctore, să pui o astfel de întrebare. Un bărbat cochec ca dumneata...

— Mulțumesc, am murmurat eu încântat de spiritul de observație al amicului meu.

— Un bărbat atât de elegant și plin de gust ca dumneata, continuă el, nu și-ar fi permis niciodată să-și imbrace un ciorap verde și altul roșu decât pe întineric. Vă închipuiți figura pe care am făcut-o. Obrazul meu deveni roșu, mai roșu decât ciorapul cel verde. L-am rugat pe detectiv.

— Fii amabil și dă-mi...

— O lămurire, dragă doctore?

— Nu...

— Atunci poate să-ți dau o completare la deducția anterioară.

— Nu! Te rog din suflet să-mi dai o pereche de ciorapi. Nu pot rămâne în halul ăsta.

Marele detectiv trecu în odaia sa de dormit și se întoarse îndată, aducându-mi ciorapii săi favoriți. Dar țiriitul strident al unei sonerii nu-mi dădu răgazul să-i imbrac.

— Sună. Cine să fie la ora asta, se miră rivalul lui Sherlock Holmes.

Căzui o clipă pe gânduri, apoi spusei fără ezitare:

— Mda, trebuie să fie o femeie mică de statură... Foarte agitată... Da, da... A suferit de curind o mare nenorocire.

— Mă uimești, doctore. Atâtea concluzii dintr-un singur țiriit de sonerie? Cum ai dedus?

— Elementar, dragul meu, veni răspunsul meu prompt. Întii de toate, soneria avea un ton special, nervos, apoi a sunat de mai multe ori, ceea ce denotă graba... Și, în al treilea rînd, persoana care a sunat e o cunoștință de a mea. Eu i-am spus să vină la ora asta.

Detectivul mă privi satisfăcut și, fără să i se cîltimească nici un mușchi de pe fața osoasă, exclamă resemnat:

— Doctore, te invidiez pentru logica dumitale imbatabilă...

Soneria țirii din nou.

— Să-i deschidem nerăbdătoarei vizitatoare, zise detectivul îndreptîndu-se spre ușă.

Vizitatoarea corespundea exact descrierii mele. Era într-adevăr mică de statură și avea o grație în mișcări, care te cucerea de îndată. Talia subțire, mlădioasă, gîtul fin arcuit scos minunat în evidență de o broderie simplă și plină de gust, obrazul rotund și drăgălaș, înconjurat de o coroană de bucle rebele poleite cu aur, creau parcă o imagine a primăverii și a bucuriei de a trăi. Dar ochii? Ochii, vai, erau triști și încercănați. Se cunoștea că plinsese mult. Dacă ar fi avut cu zece ani mai puțin, aș fi luat-o pe genunchi, aș fi sărutat-o și, dezmiardîndu-i părul bălai, aș fi încercat să-i alin durerea. Cum însă ea nu avea cu zece ani mai puțin, dorința mea de a o lua în brațe era cu atât mai mare. Dar departe de a-mi permite o astfel de îndrăzneală sau măcar de a-mi dezvălui sentimentele printr-o singură privire, îmi luai un aer grav (care constatasem că nu-mi stă rău deloc) și o prezentai pe noua venită prietenului meu.

— Maestre, dă-mi voie să-ți recomand pe domnișoara Virginia Blake.

Fata strînse mîna ilustrului detectiv și cu o voce înăbușită de emoție întrebă :

— Nu știu dacă domnul doctor v-a vorbit despre mine.

— Nu, nu i-am spus încă nimic, mă scuzai eu. N-am avut timp. Știi, am fost ocupați: am făcut niște deducții împreună.

— Așa că luați loc și istorisiți-ne dv. totul, interveni prietenul meu, pofțind-o pe Virginia pe fotoliul său favorit, semn că nici el nu rămăsese nesimțitor la farmecele frumoasei fete.

Virginia Blake se așeză doar pe un colț al fotoliului, își șterse o lacrimă întirziată pe o geană lungă și arcuită și își începu povestirea.*

— Tatăl meu, John Blake, este paznicul oficiului poștal din King Edward Street, lângă Saint Paul. Viața noastră se scurgea liniștită, iar dacă nu am avut niciodată bucurii prea mari, în schimb nici nenorociri grave nu s-au abătut asupra căsuței noastre modeste. Asta a fost pînă ieri noapte, cînd la oficiu s-a comis o spargere. O spargere ciudată, care ne-a schimbat tot cursul vieții. A fost furată, în condiții cu totul misterioase, o casă de bani.

— Conținutul ei vrei să spui că a fost jefuit, o corectă amabil marele detectiv.

— Nu! Și tocmai în asta constă ciudățenia. Casa de bani a fost furată cu totul. Inchipuiți-vă, să scoți dintr-un oficiu o casă de bani care cîntărea mai bine de două tone la fel cum ai scoate un colet de două livre. Îndată după comiterea spargerii, tata a fost arestat, fiind bănuț de complicitate. Or, eu știu că tatăl meu e un om cinstit. Sînt sigură de asta.

— Totuși nu dispăre ca prin farmec o casă de bani atît de mare și de grea, observă detectivul aprinzîndu-și pipa. (El își va mai aprinde pipa de cel puțin 30 de ori în cursul povestirii de față, dar autorii fîgăduiesc ca, în limita posibilităților, să nu mai pomenească nici un cuvînt despre aceasta.)

— Ce spune tatăl dumitale? mai întrebă detectivul. Cum s-au petrecut faptele?

— Tata spune că l-ar fi văzut pe vinovat. Chipul frumos al Virginiei Blake deveni și mai trist. Pur și simplu nu înțeleg ce s-a petrecut cu tata, murmură ea.

— Fii mai clară, domnișoară, o rugă prietenul meu. Ce afirmă tatăl dumitale?

Virginia schiță un gest de ezitare, dar pînă la urmă mărturisii cu vocea întretăiată :

— ...că l-ar fi văzut pe spîrgător fugind pe o stradă... cu casa de bani în spinare. Nu înțeleg de ce tatăl meu a făcut o declarație atît de neobișnuită. Dacă aș ști că-i place să bea, atunci... Dar nu,

* Autorii și-au luat aici permisiunea de a scurta destăinuirea Virginiei Blake redînd numai esențialul, cu toată opoziția simpaticului doctor, care s-a luptat pentru fiecare vorbuliță, pentru fiecare oftat, pentru fiecare suspin, ba care ne-a propus chiar la un moment dat s-o publicăm de două ori. N-am făcut acest lucru, nu din desconsiderație față de Virginia Blake sau față de protectorul ei, ci numai ca să nu lungim povestea noastră pînă la 16 volume. Acest fapt fiind cu totul necolegial față de ceilalți autori de povestiri științifico-fantastice care-și așteaptă rîndul. (Și vorba ceea, și Jules Verne trebuie încurajat!)

Tata e un om potolit, n-are nici un viciu, n-ar fi în stare să devină pătaș la o spargere, așa cum au declarat anchetatorii. Sint sigură că e nevinovat. Am aflat că dv., domnule, ați ajutat pe mulți oameni care se găseau în nevoie și ați prins mulți răufăcători. Vă implor să veniți și în ajutorul nostru. Ne ajutați?

— Vă ajut... răspusei eu mărînimos.

— Vă mulțumesc, zise fata îmbujorîndu-se de bucurie. Și ce bine îi stăteau cei doi bujori aprinși în obraz. Apoi mai adăugă o dată. Vă mulțumesc mult!

— N-aveți pentru ce, sună și răspunsul meu galant.

Din fotoliul său, rivalul lui Sherlock Holmes mă privea cu un zîmbet enigmatic.

Capitolul II

ÎN CARE, ÎN AFARĂ DE O CASA DE BANI, MAI DISPARE ȘI O NEOBIȘNUITĂ MUMIE EGIPTEANĂ

După plecarea fetei, mai discutam mult despre misterul acestei ciudate spargeri. Era de neînțeles cum fusese scoasă casa de bani. Și apoi de ce spărgătorii nu preferaseră s-o deschidă pe loc? Nu era mult mai simplu decît s-o care cu brațele? Poate o ridicaseră cu o macara! Dar cum fusese introdusă macaraua și cum o transportaseră din nou afară fără să fie văzuți de cineva? Iată cite probleme ni se puneau în față. Și peste toate aceste întrebări fără răspuns se mai punea și strania declarație a bătrînului paznic.

Contrar lui Sherlock Holmes, care rezolva prin deducții majoritatea cazurilor criminalistice, chiar din propriul său birou, neplăcîndu-i munca de teren, noi doi am considerat că trebuie să ne deplasăm cit mai repede la fața locului. Eu am dat ideea să ne deghizăm în coșari, pentru a cerceta dacă uriașa casă de bani n-a fost scoasă pe coș, ceea ce prietenul meu a spus că este completamente stupid. Așa că a doua zi dimineața ne-am deplasat amîndoi, nedeghizați, la oficiul poștal din King Edward Street.

Și totuși mie mi-ar fi plăcut să mă imbrac în coșar.

Înainte de a pleca de acasă, prietenul meu și-a luat trusa cu unelte strict necesare profesiunii sale: praful pentru luat amprente, lupa, un aparat fotografic, chei de toate dimensiunile etc. Iar eu, la fel de prevăzător, mi-am luat citeva sandvișuri cu cașcaval, că poate stăm mai mult și mi se face foame... Chiar în ușa oficiului poștal ne întîlnirăm cu o veche cunoștință: inspectorul Perkins de la Scotland Yard. Ne-am dat seama imediat că venirea noastră îi produsese o deosebită plăcere. De cum ajunserăm în dreptul lui, inspectorul ne întoarse spatele, făcîndu-se că nu ne vede.

Marele detectiv însă îl bătu pe umăr și-l salută cu un zîmbet fermecător. Perkins se strădui și el să zîmbească, dar nu izbuti să scoată decît un rinjet acru, care-i dezveli o dantură cavalină, îngălbinită de tutun.

— Cîtă bucurie să vă întîlnesc, maestre! exclamă inspectorul prefăcut.

— Ai văzut, dacă n-ai vrut să m-ascultți să ne deghizăm în coșari, îi șopti eu detectivului, ne-a recunoscut.

— Cărui prilej îi datorăm vizita dv.? mă intrerupse Perkins.

Știam că obișnuieți să vă deranjați numai pentru cazurile greu de elucidat. Or, aici furtul casei de bani este cu totul lămurit.

— Ați prins cumva și hoții, Mister Perkins? întrebă malițios prietenul meu.

Rinjetul inspectorului se stinse brusc.

— Hm, hm... Asta încă nu, mormăi el. Dar pe unul din complici am și izbutit să-l arestăm.

— Pe bătrînul Blake, nu?

— Da, paznicul.

— Și ați avut mult de furcă pînă l-ați prins? întrebai eu candid.

— Nu, asta a venit singur, murmură inspectorul incurcat.

— Înțeleg, înțeleg, făcu prietenul meu. Și acum Scotland Yardul așteaptă să vină și ceilalți.

Perkins se roși și răspunse înșepat.

— Apreciez aceste spirite, maestre, dar am impresia că ele nu sînt decît o manifestare a neputinței de a scoate basma curată pe bătrînul Blake, tatăl clienței dumneavoastră.

— De unde știți că d-ra Blake este clienta mea?

— Mai deducem și noi, se umflă în pene Perkins.

— Bravo, felicitările mele! Îmi permit însă să vă dau și un sfat. Ar fi bine să atrageți atenția agentului secret care a urmărit-o pe d-ra Blake pînă în fața casei mele să nu mai poarte la un costum de pastor presbiterian cizme de gardian public. Este lipsit de gust. Nu-i așa, doctore?

— Da, complet neelegant, intervenii și eu.

— Dar să lăsăm asta, reluă prietenul meu. Inspectore Perkins, am putea citi și noi declarația paznicului?

— A „fostului paznic“ preciză Perkins, nu fără satisfacție. Cu plăcere, iat-o.

Inspectorul ne întinse o hirtie acoperită cu un scris tremurat, vădind marea tulburare a celui care o semnase. Vestitul detectiv trecu peste formulele clasice ale oricărei declarații și se opri asupra pasajului următor, căruia îi dădu citire cu voce tare:

„La ora unu după miezul nopții am auzit un geamăt care venea dinăuntru clădirii. Am descuiat ușa să văd ce se întimplă și m-am pomenit cu o izbitură puternică în cap. Am leșinat. Cînd mi-am revenit am mai putut vedea un om traversînd strada cu casa cea mare de bani în spinare. Îndată după aceea am anunțat poliția.

John Blake“

— Cu tot regretul, domnii mei, conchise Perkins triumfător, împăturind hirtia, dar vinovăția clientului dv. e mai mult decît evidentă.

— Și atunci, după părerea dumată, cum a fost comis furtul? întrebă prietenul meu. (Aici de fapt el își aprinse din nou pipa, dar am promis să nu mai pomenim despre asta; și noi cînd promitem ceva, înțelegem să ne ținem de cuvînt.)

La întrebarea detectivului, Perkins răspunse citind cîteva note din carnețelul său:

— Infracțiunea a avut loc cu siguranță între orele 12 și jumătate și 2 noaptea, adică între cele două ronduri ale pazei publice. Inculpatul Blake, care posedă cheile oficiului, a deschis ușa unui grup de circa 30 de bandiți care, înarmați cu frînghii și răngi de fier, au scos casa de bani din clădirea oficiului.

— Da, da, spuse detectivul mai mult pentru sine. Apoi cu permisiunea inspectorului fotografie încăperea, ușa care dădea în stradă și locul unde se aflase înaintea furtului casa de bani.

Cum tot avea aparatul în mână, îi cerui să-mi facă și mie o poză ca să i-o trimit unui unchi de-al meu, profesor de elină la Manchester. Acest unchi era un om foarte cumsecade, care mă iubea foarte mult și de care-mi amintesc cu drag că avea o singură ciudățenie: umbla cu galoși pînă și în toilul verii.

Dar în timp ce eu zîbeam cît se poate de fotogenic obiectivului, detectivul mă lăsă încrămențit în poziția pe care mi-o alesesem și întorcîndu-se brusc către inspector îl întrebă:

— Spune-mi, te rog, în afara casei de bani s-a mai furat ceva?

Dacă în momentul acesta ar fi intrat pe ușă un tigru bengalez, la braț cu unchiul meu, fără galoși, tot nu m-aș fi mirat mai mult.

— Da, răspuse Perkins. O străveche mumie egipteană.

— O mumie? făcui eu uimit. O mumie la oficiul poștal? De unde pînă unde?

— A fost trimisă de cunoscutul egiptolog Sir Abraham Sidney Crocher; o donație pentru „British Museum“, zise calm Perkins.

— Și de ce n-a dus-o direct la muzeu? încercai eu să afl.

— Nu sîntem obligați să cercetăm capriciile tuturor oamenilor de știință din Londra.

— În ce a fost ambalată mumia? întrebă marele detectiv.

Perkins ne arătă o ladă de lemn, nu prea mare, din capacul căreia lipseau cîteva scinduri. Prietenul meu aruncă o privire generală asupra lăzii, apoi, fără să mai schimbăm o vorbă, trecurăm amîndoi la lucru și începurăm să despachetăm micile obiecte pe care le adusesem de acasă. Detectivul își scoase lupa, iar eu îmi scosei sandvișul.

Inspectorul nu-mi acordă nici o atenție, în schimb se apropie de detectiv și privi peste umăr cum cercetează lada cu lupa. După cîteva clipe îl întrebă batjocoritor:

— Sperai să găsești numele hoșului încrustat pe capac?

— Poate și asta, dar mai întii spune-mi părerea dumitale despre aceste zgirieturi, zise rivalul lui Sherlock Holmes, arătînd inspectorului niște urme proaspete făcute de un corp tăios pe capacul lăzii.

— Hm, le-am văzut și noi, maestre, zise forțat inspectorul bătîndu-l pe umăr, cu un gest pușin cam prea familiar. Nimic deosebit; sînt pur și simplu urmele daltei cu care au fost scoase scindurile capacului.

— Exact, se bucură detectivul. De trei ori bravo pentru Scotland Yard. Numai că și un copil de școală și-ar fi dat seama că lada n-a fost deschisă din afară, ci dinăuntru. Nu-ți așa, doctore? Ia privește!

— Da, evident, îl aprobai eu cu gura plină. Și, privind prin lentila măritoare, totul îmi apără deosebit de limpede. Atît de limpede încît simții nevoia să le explic și celorlalți.

— Sigur că da, e limpede ca lumina zilei. Nu hoșii au deschis capacul, ci dinăuntru lăzii mumia singură a scos cîteva scinduri și a...aa... ???

Și dacă aici m-am oprit și nu mi-am continuat fraza a fost numai din pricină că-mi rămăsese cașecavalul în gît!

— Da, da, mă încurajă prietenul meu. Exact așa cum ai spus. Mumia însăși a scos aceste trei scinduri și a ieșit singură afară.

Brusc îmi adusei aminte că acasă, în micul meu apartament din piața Trafalgar (colț cu Baker Street, unde locuise cindva Sherlock Holmes) aveam — prinsă într-o ramă de argint, deasupra claveciniului — diploma mea de medic, absolvent al Universității din Cambridge. Așa că mi se păru de datoria mea să-l privesc mai atent pe marele meu prieten și, mîngîindu-i tandru fruntea lui înaltă și brăzdată de cute adînci (nu atît din efuziune, cît pentru a constata dacă nu făcuse și febră), să-i șoptesc la ureche:

— Prietene dragă, ești obosit. Ai lucrat atît de mult în ultimul timp... De ce nu trimiți la mine să-ți dau pușin muștar pentru niște băi de picioare?...

— Maestrul glumește! căută inutil să mă liniștească inspectorul

— Deloc! Deloc, domnule Perkins, îl contrazise detectivul. Și ca să fiu mai limpede, consider că există numai două posibilități: ori conform vechii religii egiptene, după trecerea a patru mii de ani, sufletul s-a întors în fostul său trup, ori în acest ambalaj se afla un suflet care nici nu-și părăsise încă trupul. Și eu personal inclin pentru cea de-a doua ipoteză. Dumneata ce părere ai?

— Bine, dar asta înseamnă... ăă... adică... ar însemna... se incurcă Perkins.

— Da, da... îl întrerupse detectivul, asta ar însemna că declarația bătrînului este, cel puțin în parte, adevărată. El n-avea nevoie să deschidă ușa hoșului, deoarece hoșul se afla înăuntru, încă de cu seară. Ba mai pot adăuga că ocupantul sarcofagului era, după toate probabilitățile, un joku!

— Un joku?!? se minună inspectorul.

— Da, un joku. Ce te miri așa? făcui eu indignat. Parcă n-ai mai văzut joku!

— Ba, aș mai putea adăuga, interveni detectivul, era un joku care fumează țigări indiene și care s-ar putea să aibă părul blond. Blond deschis, aproape alb!

Inspectorul părea din ce în ce mai emoționat.

— Dar cum...?!?... De unde deduceți că... biigui Perkins, ștergîndu-și fruntea asudată, cu o batistă uriașă în carouri.

— Elementar, inspectore Perkins! răspunsei eu cu aerul cel mai sigur din lume!

— Atunci explicați-mi și mie, domnule doctor! se rugă inspectorul.

Îi explicai:

— Lada... ăă... adică mumia... Adică vreau să spun jokuul. Ciudat! În clipa aceea îmi dădui seama că nici eu nu înțelesesem nimic. Ei și ce? Parcă doctorul Watson înțelegea întotdeauna deducțiile lui Sherlock Holmes?

Noroc că detectivul mă scoase din incurcătură:

— N-avem vreme acum de explicații! Presimt că în clipa asta un om este pîndit de o mare primejdie. Să ne grăbim, doctore!

Îi aruncaî o privire plină de blîndă îngăduință lui Perkins și-i spuseli:

— Vezi, inspectore Perkins, fi-aș fi explicat cu dragă inimă, dar n-avem vreme. Presimt că în clipa asta un om este pîndit de o mare primejdie.

Și către detectiv: „să ne grăbim maestre!“.

— Dar eu?... Eu ce fac?... strigă în urma noastră inspectorul.

— Dumneata?... Fă-i o vizită lui Sir Sidney Kroker, îl scătui detectivul din ușă, și ai să afli că oricât de patriot ar fi, cu siguranță că nu i-a trecut nici măcar o singură clipă prin cap ideea de a dona o mumie „British Museumului“. Sau, și mai bine, păzește-l pe bătrînul Blake. Nu cumva să evadeze!

Perkins era atât de abătut, încît aproape că nici nu mai sesiză ironia din glasul nostru (de fapt vorbise numai prietenul meu, dar trebuie să știi că eu eram absolut de acord cu el).

— Spune-mi te rog, mai făcu Perkins o ultimă încercare, dumneata, maestre, crezi că bătrînul e chiar nevinovat?

— Lucrul e foarte probabil, admise detectivul. Dar apropo, inspectore Perkins, dacă dumneata ai fi fost vinovat, dacă dumneata ai fi furat această casă de bani, ce minciună ai fi spus ca să scapi?

— Domnule, se infurie Perkins, un agent al Scotland-Yardului nici nu fură, nici nu minte.

— Dar nici imaginație nu are! adăugai eu.

— Să-ți spun eu, inspectore Perkins, replică detectivul. Ai fi spus orice pe lume în afară de un singur lucru: că l-ai văzut pe hoț cu o casă de bani în spinare.

Capitolul III

IN CARE MAI DISPARE ȘI UN CAL

Îndată ce ieșirăm din clădirea oficiului, ne aruncarăm într-o birjă care trecea întimplător pe-acolo.

— La hipodrom, strigă detectivul.

Caii o porniră la galop, de parcă ei înșiși ar fi vrut să participe la marele derby de toamnă. Pe drum, legănat de arcurile moi ale birjei, îmi veni un gând pe care-l împărtășii detectivului.

— Știi ceva, ca să trecem neobservați, hai să ne deghizăm în fahiri.

Și, deși în primul moment avusei impresia că propunerea mea îi suride, prietenul meu mă asigură că ideea asta este cel puțin la fel de stupidă ca și povestea cu coșarii. Îmi făcea impresia că mă persecută. Circulația era din ce în ce mai anevoioasă. Mulțimea cupeurilor care staționau înaintea porților monumentale, strigătele spectatorilor prea înălțărați ne dădură de veste că ajunseserăm la destinație. Prietenul meu întinse o bancnotă vizitiului, eu îi strigai: „Păstrează restul!“ și ne amestecarăm amîndoi prin mulțimea iubitorilor de turf.

Hipodromul era supraaglomerat. Marele derby atrăsese nenumărați jucători pasionați și încă o dată pe atîția gură-cască. Cu greu izbutirăm să găsim două locuri, ce e drept cam înghesuiți, la tribună.

Chemări fierbinți și induioșătoare, injurii, apeluri emoționante, blesteme, cuvinte de încurajare ce se transformau repede în fluierături și huidieli se adresau — de pretutindeni — de pretutindeni și destul de rar întîlnite în familiile engleze cu tradiție. Nume de soiul acesta: Cyclon, Ben Hur, Hercules, Tomohawk, Baiazid erau rostite cu intonațiile cele mai felurite, urmînd o anumită gradajie:

— Hai, Ben Hur, drăguțul tatii! Hai, scumpule! Bravo, Ben Hur, să trăiești! Ptiu, lua-te-ar dracu', Ben Hur. Vedeai-te-aș înhămat la coliga cu gunoi!...

Mărturisesc cinstit că la început îl tot căutam din ochi pe mister Ben Hur, cu legitima curiozitate de a vedea și eu cum arată acest gentleman care suportă atât de stoic șuvoiul de invective fără a protesta în nici un fel și fără măcar să răspundă printr-o provocare la duel.

Abia mai târziu, spiritul meu deductiv, care era mult mai dezvoltat decât al doctorului Watson, m-a făcut să înțeleg că atât Ben Hur, cât și Baiazid și chiar și Hercule, departe de a fi niște simpli gentlemani, erau de fapt niște cai superbi cu un singe cel puțin tot atât de pur ca al lordului pair al Regatului Unit și care, în plus, alergau și mai repede decât el.

Furat de frumusețea cursei, aproape că și uitasem pentru ce venisem la hipodrom. Prietenul meu mă readuse însă la realitate.

— Va trebui să mai așteptăm; îl vom căuta pe jockeyul nostru abia după sfârșitul cursei: semnalmentele i le cunoaștem.

— Da, e blond, fumează țigări indiene...

— ...și cântărește aproximativ 51 de kilograme și 200!

— Extraordinar! Îi știi și greutatea?

— Bineînțeles! Asta a fost cel mai simplu. Puteai s-o afli și dumneata, doctore, scăzând greutatea sarcofagului din greutatea totală a coletului care conținea mumia, greutate care se afla înscrisă în registru. Ai văzut doar că l-am consultat!

Curiozitatea și nerăbdarea mă gîtuiau. Oricît aș fi vrut să mă stăpinesc, îmi fu imposibil să nu-l întreb:

— Dar cealaltă amănunte?... Că e vorba de un jockey, că e blond sau că...

— Nu te înfierbînta, doctore! Știi doar că-ți strică la tensiune, mă potoli detectivul stringîndu-mi ușor brațul: toate la timpul lor. Pînă una alta, hai să urmărim cursa ca niște adevărați pasionați ai turfului.

— ...cum și sintem, de altfel! completai eu lăsîndu-mă țîrit de desfășurarea palpitantă a cursei.

Și în mai puțin de cinci minute mă trezii strigînd și eu din răsunători: „Hai, Ben Hur! Hai, Ben HUUUUURR!!! Deși, Dumnezeu îmi este martor, că de la distanța aceea n-aș fi putut să deosebesc nu pe Ben Hur de Hercules Doi, dar nici măcar de calul bunului Tom Oliver, care-mi aduce în fiecare dimineață laptele. Inșă un domn gras într-o redingotă lustruită, care stătea lîngă mine, îmi aruncă o privire ucigătoare și mirii amenințător:

— Lasă-l pe Ben Hur! Strigă „Cyclon“!

— Dar ce ai matale cu Cyclon? Îți place mai mult?

— Nu-mi place deloc, dar dacă iese, cîștig o avere! Am pontat pe el tocmai fiindcă nu e calul cel mai arătos. Asta înseamnă că pe el pariază foarte puțini și deci cîștigul va fi mai mare.

— Aha! făcui eu neînțelegînd nimic. Dar dacă tot ai vrut să alegi un cal prost, de ce n-ai pariat pe numărul 16, ăla din coadă?...

— Ei, nici așa! Ce, ăla-i cal? rinji vecinul meu. Nu vezi că poți să-i numeri toate ceastele! Ba cred că nici nu le are pe toate! O gloabă. Mă mir că l-au mai băgat în concurs. O să moară pe drum și o să încurce circulația! Și dacă vrei să știi, ascultă-mă pe mine:

numărul 16 nici nu e cal! E o încrucișare între un catir de Shetland și o broască jostoasă!

Și, într-adevăr, cu mușchii încordați, cu gaturile întinse, cu zălalele înspumate, caii străbăteau pista în mare viteză, foarte puțin distanțați unul de celălalt. Doar la urmă, nesigur pe picioare, schiopătând parcă, înainta anevoie numărul 16.

— Dacă iese Cyclon, mi se adresează din nou domnul în redingotă cenușie, îmi clădesc o vilă, îmi cumpăr un yacht și-mi mărit și fata!

— Dacă iese, fi-o iau eu! mă luă gura pe dinainte, uitind o clipă de fermecătoarea Virginia Blake...

Dar calul nu mă puse la o asemenea încercare. Cînd ne așteptam mai puțin, observăm cum calul numărul 16 începe să se apropie de restul grupului, care înainta aproape bot lingă bot.

Deodată, făcînd niște sărituri uimitoare, ajunse în dreptul penultimului cal. Într-o frîntură de secundă îl întrecu.

Strigăte nemaipomenite izbucniră din toate părțile. Tribunele se transformară într-o mare infuriață care-și zvrilea țalazurile într-un vuiet amețitor. Numărul 16 mai depăși încă doi cai și era acum în mijlocul plutonului. Încă un salt și se afla lingă Cyclon.

Domnul în redingotă cenușie începu să-și mănince pălăria de pai. Cum, în mai puțin de 10 secunde, și-o terminase, foarte galant i-am oferit-o pe a mea. Dar nici nu ajunse la panglică, și numărul 16 se apropia de frunțașii cursei.

— Ce zici de mirtoaga dumitale? se întoarse cineva către noi.

— Nu știu cine o fi pontat pe ea, spuse domnul în redingotă cenușie, dar dacă are o față de măritat, o iau fără nici un fel de discuție.

În timpul acesta, în fața ochilor stupefiați ai zecilor de mii de spectatori, se desfășură cea mai uimitoare scenă din câte le-a fost dat să asiste amatorilor de curse.

Executînd niște salturi fabuloase, aproape fără să atingă pămîntul, calul numărul 16 se desprinde de plutonul celorlalți arinșari și, plutînd parcă, se distanță de ei atît de virtiginos, îi lăasă atît de mult în urmă, încît un moment avurăm impresia că restul cailor s-au oprit în loc. O tăcere apăsătoare cuprinse tribunele.

Toate binocurile căutau să prindă în raza lor evoluțiile nemai-întîlnite ale fantasticului patrupe. Ceea ce părea și mai straniu este faptul că numărul 16, departe de a-și mișca picioarele cu repeziciune, plana elegant, abia schișînd gestul de a sări.

Singurul care nu se lăsa tulburat și-și păstra singele rece era rivalul lui Sherlock Holmes, care fotografia calm, încercînd să fixeze pe peliculă spectacolul de neîntat la care asistam.

În schimb eu mă trezii din buimăceală abia cînd, într-un tunet asurzitor, tribunele se ridicară în picioare. Calul numărul 16 ajunsese primul la linia de sosire!

— Doctore, îmi atrase atenția detectivul, ai observat cumva ce culoare de păr avea cîștigătorul derbyului?

— Cum să nu? Era roib.

— Nu calul, doctore, zîmbi îngăduitor amicul meu... Jokeul!

— Da' ce de asta îmi ardea mie, să mă uit la părul jokeului?

— Păcat. Ai fi observat că era blond. Blond deschis, aproape alb. Cred că fotografia acestui jokeu prodigios merită s-o avem în colecție. Să mergem să-l fotografiem.

Pornirăm către grajduri. Pentru a-l ajuta pe detectiv, m-am grăbit să deduc cum îl cheamă pe jokeu. Am izbutit acest lucru printr-o metodă de deducție cu totul personală: am consultat programul alergărilor. Jokeul se numea Ezekiel Kraft.

Înainte de a ajunge la cabinele jokeilor, prietenul meu intră într-o toaletă. Eu așteptai afară câteva minute. Deodată de mine se apropie un gentleman împodobit cu o pereche de favoriți impresionanți. Avea aerul unui învățător de la țară care nu renunșase la moda veche.

— Ei, merge, doctore? mă întrebă gentlemanul cu o voce puțin răgușită.

— Iertați-mă, domnule, protestai eu, dar nu vă cunosc.

— Serios?! Nu sînteți dv. autorul unui interesant tratat despre „vindecarea bățăturilor prin sugestie“?

— Ba da!

— Ei bine, eu sînt unul dintre pacienții care s-au tratat astfel.

— Și v-au trecut bățăturile?

— Nu, în schimb am izbutit să mă sugestionez că sufăr de reumatism.

Eram cit p-aci să-l pun la punct pe acest provincial ignorant printr-o remarcă nimicitoare, cînd hohotele sale de ris m-au făcut să-l recunosc: profesorul cu reumatismul nu era altul decît marele detectiv londonez.

Da, chiar prietenul meu, care căpătase aerul acela de provincial amuzant printr-o metodă foarte simplă: își întorsese melonul pe dos, transformîndu-l într-o pălărie de pai, și-și lipise pe obraz favoriții săi favoriți.

— Maestre, ești de nerecunoscut! am exclamat eu. Dar nu crezi că este necesar să-mi schimb și eu înfățișarea?

— Mda... N-ar fi rău... Ce propui?

— Mie mi-ar plăcea tot fachiir, dar cred că nu se prea potrivește: un profesor de la țară însoțit de un fachiir de la oraș. Spune și dumneata!

— Și atunci? se frămîntă el.

Bineînțeles tot eu am găsit soluția pentru a-l scoate din încurcătură:

— Mă voi deghiza în elev!

Dar n-a mai fost nevoie, deoarece prietenul meu a venit cu altă propunere, dacă nu la fel de ingenioasă, în schimb cu mult mai simplă și mai lesne de pus în aplicare.

— Nu! Dumneata vei fi pur și simplu nepotul meu. Iar eu, unchiul dumitale venit din nord, dornic să cunoască frumusețile Londrei; turnul Hyde-Parkul, catedrala și, bineînțeles, hipodromul.

Vorbînd, am ajuns înaintea Podokului și am trimis un băiețaș să-l cheme pe Ezekiel Kraft. Jokeul nu se lăsă mult așteptat.

— Vă prezint pe unchiul meu, sosit de curînd din provincie. Este un original în felul său. Deși ajuns la o vîrstă înaintată, n-a vizitat încă Londra. Acum însă se răzbună. Vrea să vadă tot ce e interesant și să immortalizeze totul pe placa fotografică. Cu câteva clipe înainte a fotografiat statuia lui Nelson din Trafalgar Square, iar acum vrea să vă fotografieze pe dv. Sper că n-o să-l refuzați. Nici Nelson nu l-a refuzat.

— Nepotului meu îi place să glumească!... interveni venerabilul profesor.

Jokeul însă se făcu a nu pricepe gluma și se arătă foarte puțin binevoitor.

— Nu prea-mi place să fiu fotografiat.

— Numai o dată... Pentru simpaticul meu unchi. Bineînțeles, o fotografie călare care să ne amintească întotdeauna formidabila dv. performanță.

Cu toate ezitățile jokeului, insistențele mele l-au convins; într-o clipă iată-l încălecat pe calul minune:

— Zimbiți, vă rog... Așa... Păsărica...

Și imaginea neuitatului câștigător al derbyului ar fi rămas înregistrată pe placa fotografică dacă... Dar asta veți afla într-unul din capitolele următoare.

Decamdată noi eram deosebit de încantați de această achiziție, iar prietenul meu încercă în continuare să lege o conversație.

— A fost o cursă palpitantă, goana dv. a fost cu totul ieșită din comun.

— Chiar! cum de ați alergat atât de repede? am căutat și eu să săm anim discuția.

Celebrul meu prieten însă mă intrerupse:

— Nepoate, decît să-l obosim pe mister Kraft, mai bine hai să fumăm cite o țigară.

Îl văzui pe detectiv căutîndu-se prin buzunare și în cele din urmă exclamînd:

— Ei drăcia dracului... Mi-am uitat tabachera acasă. N-aveți cumva o țigară, mister Kraft?

— De ce să-l mai deranjăm pe mister Kraft, am sărit eu. Îți ofer eu o țigară, dragă unchiule, deși știam că fumezi numai pipă. Poftim...

Prefînsul profesor își alege o țigară din tabachera mea, cu un dezgust a cărui semnificație mi-a fost imposibil s-o înțeleg. Erau țigări cit se poate de fine.

Pentru că discuția lincezea, m-am gîndit să-i dau un nou impuls. Așa că... luai un aer degajat și întrebai așa, pe departe:

— Apropo, mister Kraft, n-ai stat dumneata, din întîmplare, acum citeva zile închis într-un sarcofag egiptean în chip de mumie?

Pe fața lui Ezekiel Kraft nu se clinti nici un mușchi. În schimb, adresîndu-se prietenului meu, jokeul exclamă:

— Domnule, într-adevăr nepotul dv. pare a fi glumeț, dar nu toate glumele sale sînt de cel mai bun gust. Vă salut! și se îndepărtă cu pași apăsați.

Am rămas din nou singur cu celebrul detectiv.

Ah, de ce n-am eu măcar talentul lui Shakespeare ca să vă descriu privirea pe care mi-a aruncat-o.

— Ești un troglodit, doctore! Parcă ai fi în serviciul Scotland-Yardului!

— Dar ce-ți veni? făcui eu mirat.

— De ce mi-ai întins tu o țigară, cînd eu i-am cerut lui?

— Ei, o țigară... Doi șilingi, acolo... Pentru tine, dragul meu, aș fi capabil de orice fel de sacrificiu.

— Generozitatea dumitale, doctore, mă mișcă. Dar dacă n-ai fi fost atât de mărinimos, am fi avut acum încă o verigă sigură la

lanțul deducțiilor noastre. La ora asta am fi știut dacă jokeul Ezekiel Kraft fumează sau nu țigări indiene. Și asta ar fi fost un lucru foarte important. Cit despre întrebarea cu mumia...

— Nu-nțeleg pentru ce te superi. În felul acesta am vrut și eu să aflu dacă jokeul a fost sau nu închis în sarcofag! Și asta ar fi fost la urma urmei la fel de important. Nu?

Nu știu dacă logica mea imbatabilă l-a făcut pe detectiv să renunțe la continuarea discuției, dar două focuri de revolver, amplificate de ecoul grajdurilor, ne făcură să alergăm către vestiarul de unde leșise Ezekiel Kraft.

L-am găsit pe acesta zăcînd într-un lac de sînge. Fusese împușcat, de la o distanță de maximum doi metri, de către un necunoscut care dispăruse în mulțime.

Astfel s-a terminat cariera jokeului care a dat cea mai mare cotă de la întemeierea curselor de cai în Anglia.

Prietenul meu privi un moment în tăcere cadavrul, apoi strigă:

— Să nu pierdem nici o clipă! Repede la grajd să vedem calul! Dar bizarul animal care adusese nefericitului jokeu lauri derbyului de toamnă dispăruse.

Capitolul IV

ÎN CARE DISPAR CITEVA IMAGINI FOTOGRAFICE

Lucram la dezvoltarea fotografiilor făcute în ziua precedentă, cînd vocea groasă a prietenului meu îmi aminti — de dincolo de ușă — că micul dejun era gata.

— Perfect! îi răspunsei eu. Pînă se vor usca fotografiile, sînt cu totul la dispoziția dumitale.

Mîncărăm în tăcere. Amîndoi eram foarte gînditori. El se gîndea adînc nu știu la ce, iar eu mă gîndeam tot atît de adînc la ce s-o fi gîndind el.

Cînd, deodată...

— Doctore! Iartă-mă, doctore!

— Nu-nțeleg...

— Cred că te-am subapreciat. Dacă ți-aș fi ascultat sfatul ieri, la hipodrom, și ne-am fi deghizat în fahiri...

— Amîndoi?

— Da, amîndoi... Poate atunci Ezekiel Kraft ar mai fi trăit...

— Păi vezi?... Dar de fapt ce legătură are deghizarea noastră cu asasinarea jokeului?

— Cum? Nu-ți dai seama?

— Sigur că nu!

— Jokeul nu era decît un complice în această afacere misterioasă. Recunoscîndu-ne, a povestit asta capului bandei, care, desigur, îl aștepta în cabină. Iar acesta, temîndu-se că vom da de firul întregii combinații, l-a achitat pe loc. Morții știu să tacă! Înțelegi?

— Înțeleg... Înțeleg...

Și, văzînd că tot eram porniți pe panta unei discuții, găsii că e tocmai momentul potrivit ca să fac și eu lumină în cîteva probleme care de 24 de ore nu-mi mai dădeau liniște. Așa că îndrăznii:

— Dar... de fapt... că veni vorba... de unde știam noi că mumiă a fost jokeul?

— Judecînd după dimensiunile lăzii în care a stat ascuns, omul nostru era, cu siguranță, foarte mărunt. De asemenea cîntărea foarte puțin. Asta am văzut-o în registru. Totuși l-a doborît pe paznic dintr-o singură lovitură. Deci, un sportiv...

— Dar de ce tocmai jokeu? Putea fi și boxer, de pildă...

— În fundul lăzii am găsit o bucățică de zahăr...

— Chiar! Am observat eu că ai ridicat ceva... Probabil că omul s-a temut că va sta mai mult timp închis și și-a luat provizii de mîncare... Zahărul e foarte nutritiv...

— Da, dar face sete! mă intrerupse prietenul meu. Așa că e ultimul lucru pe care l-ar fi folosit în acest scop.

— Atunci?

— I-a căzut pur și simplu din buzunar. Am constatat asta după cele citeva fire de tutun lipite de bucățica de zahăr. Un sportiv de 51 de kilograme și care poartă zahăr în buzunare, este după toate probabilitățile...

— Nu-mi spune, că știu! am sărit eu și, hotărît să-l ajut în deducțiile sale, am făcut un efort cerebral, iar adevărul mi-a apărut limpede ca lumina zilei... Mda... Este, după toate probabilitățile, un jokeu!

— Faci progrese, doctore! Felicitările mele!

— E!... N-ai pentru ce... Și un copil și-ar fi dat seama... Dar de unde știi culoarea părului?

— Am găsit un fir prins între scinduri.

— Ha, ha!... Grozav i-am mai dat de urmă... Adică stai! Mai e ceva... Cum a scos omul ăsta casa de bani? Pe unde a introdus macaraua? Ușa oficiului poștal e destul de mică. Iar ferestrele...

— Un moment! Să nu ne biziim pe memorie cînd avem fotografiile luate la fața locului.

— Chiar! De plăcile fotografice și uitasem!

— Cred că sint gata, nu?

— Precis! Și sint bucuros că ți-am putut fi de folos cu modestele mele cunoștințe în arta fotografiatului.

— Atunci, doctore dragă, să mergem să privim plăcile.

— Cițiva pași... O ușă deschisă și...

— Iată-le!

Stupoare! Gîtul mi s-a uscat, degetele au început să-mi tremure și sudoarea rece mi-a acoperit fruntea. Fotografiiile... Fotografiiile la care lucrasem atîta și de care prietenul meu avea neapărată nevoie...

— Unde sint?...

Pe plăcile fotografice nu se înregistrase absolut nimic. Părea că fuseseră impresionate de o lumină puternică, care ștersese orice urmă de imagine. Să fi pătruns cineva în laborator și să fi stricat cișeele. Era puțin probabil. Atunci, poate că aparatul era defect. Nu, nici asta nu era posibil. O altă fotografie, care mă înfățișa pe mine, surizător, alături de dragălașa Virginia Blake, izbutise perfect. Cred că puteam trece cu ușurință drept cea mai potrivită pereche din Londra. Virginia era minunată. Și, bineînțeles, nici eu nu eram de lepădat. Ba, dimpotrivă. Dar asta îl interesa prea puțin pe marele detectiv. El dorea fotografiile legate de furtul casei de bani, or, acestea se șterseseră.

Cum ?

Nici Sherlock Holmes n-ar fi putut răspunde. Cît era el de lăudăros. De doctorul Watson ce să mai vorbim.

Dv., dragi cititori, puteți ? Nu cred !

Numai prietenul meu, fără să pară cituși de puțin mirat îmi spuse calm :

— Da, e foarte limpede !

Ce era atît de limpede n-am îndrăznit să-l întreb. Detectivul mai adăugă :

— Ești liber astă-seară, doctore ?

— Desigur, cu clientela pe care o am sînt prea liber, oftai eu.

— Atunci haiдем la muzeu.

— Ce, vrei să vizităm din nou antichitățile asiro-caldeene, de care erai atît de interesat acum o lună ?

— Nu, de astă dată, vom merge în sala de lectură. O să avem mult de lucru acolo.

Capitolul V

IN CARE DISPARE UN CREIER

Vestitul „reading-room“ (sală de lectură) al marelui muzeu se află la nordul unui imens vestibul dominat de statuia lui Shakespeare. Pentru a ajunge în sala de lectură, trebuie să treci prin „sala inscripțiilor“ și să străbați apoi un coridor.

Biblioteca are forma unei vaste „rotonde“ acoperite de o cupolă de sticlă cu un diametru de 43 de metri. Construită între 1855 și 1857, ea poate găzdui cu ușurință 485 de cititori simultan (la ora cînd am sosit, dacă erau zece mese ocupate !)*.

Ajunși în sală, am completat fișele și am luat loc la o masă de lectură aflată în stînga sălii, unde am primit cele cîteva zeci de tomuri cerute. Erau volumele din colecția „Buletinului Societății regale de fizică“. A fost o lectură cît se poate de pasionantă. Cînd eram gata să adorm, prietenul meu m-a trezit cu strigătul :

— Evrika ! Am găsit !

— Ei, bravo ! am murmurat eu somnoros. Atunci hai să mergem acasă să ne culcăm.

— Ba nu, doctore. Acum avem de făcut ceva mai important.

— Mai important ? Ce anume ?

— O vizită la Baskerville !

*

Micuța gară din Baskerville ne întimpină destul de promițător : o ploaie torențială ne udă pînă la piele, iar vestea că unica birjă a orașelului se răsturnase nu de mult într-o ripă și acum zăcea desfăcută bucăți în curtea fierarului ne umplu inimile de bucurie.

* În atenția celor care ar avea intenția să ne acuze de plagiat : autorii povestirii de față recunosc încă de pe acum că, neavînd timp să viziteze Londra pentru o documentare temeinică la „British Museum“, și-au permis să extragă descrierea bibliotecii din „Baedeker“ ; volumul „Londra“ ediția 1907, pag. 345.

Drumul de la gară pînă în oraș ni se păru interminabil.

— Lasă, doctore, nu te impacienta! Pînă la vila profesorului Mortimer mai avem încă o dată pe atît!

— Dar ce căutăm noi la profesorul Mortimer? Eu nici n-am auzit de numele ăsta pînă acum.

— Se cunoaște, dragul meu, că n-ai urmărit cu suficient interes aprinsele dezbateri de la Societatea regală de fizică de acum zece ani.

— A, parcă, parcă... Dacă nu mă înșală memoria, profesorul Mortimer era președintele societății...

— Exact! Un savant de seamă, cu multe lucrări deosebit de interesante la activul său. Posedă numeroase brevete de invenții în domeniul magnetismului și este autorul unui vast studiu despre Newton.

— E drept, toate aceste calități îi fac onoare, dar de ce mergem noi tocmai la el? Și de ce pe o asemenea ploaie?

— Pentru că relatarea furtunoaselor dezbateri acum 10 ani, care, de altfel, l-au și determinat pe profesorul Mortimer să se retragă din viața științifică, mă face să cred că la el vom găsi cheia misterelor care ne frămintă.

— Și de unde cunoști tu această relatare?

— Ah, doctore, ce naiba am făcut noi la „British Museum“?

— Nu știu. Eu am dormit.

— Iar eu am citit buletinul societății de fizică...

— Stai, stai... Nu-mi spune. Deduc. Acolo ai găsit o relatare.

— Bravo, doctore! Perspicacitatea dumitale ia proporții considerabile.

— O, mulțumesc, am răspuns eu modest.

Un fulger luminează cerul pentru o clipă, iar în pulberea fină a stropilor de ploaie ne apără în față silueta greoaie și masivă a vilei lui Mortimer.

Construită în stil elisabetan, vila nu se deosebea cu nimic de majoritatea clădirilor de acest gen din Țara Galilor. Poarta uriașă, prinsă în canaturi grele, ferestre prelungi și strimte, împodobite cu vitralii care împiedicau și mai mult picul de soare să pătrundă în încăperi, garniturile de lemn mincate de carii, — toate dădeau o senzație de neprimitor și de incomod. Balcoanele, cu tencuiala căzută, animate superficial în locuri absurde, păreau că se pot desprinde pe neașteptate.

Privind masiva clădire, un fior de gheață imi trecu prin șira spinării. Fără să se lase intimidat de atmosfera cam sinistă, detectivul ridică inelul greu de fier care atârna de poarta vilei și ciocăni de trei ori.

Nu ne răspunde nimeni.

Detectivul insistă. Abia tirziu se auzi un scîrșit prelung, și un ochi de geam se deschise undeva pe acoperiș. O voce răgușită, pe care n-am izbutit s-o identificăm dacă aparținea unei femei sau unui bărbat, ne strigă răstit:

— Ați greșit, nu-i aici!

— Atunci, hai să plecăm! am conchis eu.

Dar prietenul meu nu se dădu bătut.

— Cum am greșit dacă nici n-am spus pe cine căutăm.

— Pe noi nu ne caută nimeni. Plecați! E tirziu. Și geamul se închise cu un pocnet sec.

Detectivul bătu din nou. De astă dată auzirăm citiva pași tirziși,

un zăvor care se dă de o parte, și, în sfârșit, poarta cea grea se deschise. În spațiul gol lăsat de ea și luminat slab de un bec dinăuntru clădirii, puturăm recunoaște că posesorul glasului răgușit era o femeie, dacă se putea acorda acest titlu bizarei arătări.

— Ce mai vreți ?

— Mătușico, îl căutăm pe profesorul Mortimer, spuse vestitul detectiv, pe un ton care se dorea cât mai prietenos.

„Mătușica“ hoibă un ochi, celălalt rămânindu-i acoperit de o pleoapă ce atirna inertă, încercă să-și netezească părul răvășit și bolborosi :

— Pe profesorul Mortimer nu l-a mai căutat nimeni de zece ani.

— Ei, iaca ! Il căutăm noi. Și detectivul spuse cine eram.

Cînd auzi cu cine are de-a face, o paloare cadaverică cuprinse obrazul bătrinei.

— Sînteți poliștiți ? murmură ea și începu să tremure. Ce aveți cu mine ? nu sînt vinovată ! Credeți-mă !... Nu sînt vinovată de nimic ! Dacă ați ști cum am trăit aici... Eram în drept s-o fac... Iertați-mă...

— B'ne ! te iertăm ! am absolvit-o eu milos. Dar despre ce e vorba ? Cu ce te-ai făcut vinovată ?

Bătrina ne privi bănuitor :

— Cum ? Nu știți ?

— Habar n-avem ! mărturisii eu cu sinceritate.

Trăsăturile babei se înăspiră din nou ; un suris viclean îi flutură pentru o clipă pe buzele vinete : „Ați venit să mă trageți de limbă... Degeaba !... N-o să vă meargă... Eu știu să tac ca un mormint !“.

— Nu se prea vede ! zîmbi prietenul meu. De un ceas sporovăiești într-una ! Hai ! Du-ne la profesor !

Bătrina o luă înainte cu pașii ei tirșiți, ne conduse printr-un coridor strîmt, parcă într-adins atît de slab luminat încît să ne impiedicăm de găurile covorului, rupt de prea multă întrebuițare.

La capătul coridorului intrarăm într-o cameră largă, cu mobilă multă, înghesuită.

La început mi se păru că nu e nimeni în încăpere. Apoi, însă, luminat de flăcările focului din cămin, am găsit o ființă și mai ciudată decît cea care ne întimpinase la poartă.

Un bătrîn cu o frunte largă, cu plete lungi albe atîrînd pe spate își încălzea miinile zbircite la foc, iar ceea ce își atrăgea de îndată atenția erau hainele sale, care mai păstrau încă urmele unei eleganțe de altădată, dar care acum erau îngrozitor de motofolite, de rupte și de murdare.

Cînd vrăjitoarea îi comunică numele noastre, bătrînul sări din fotoliu și veni către noi plin de entuziasm.

— Domnilor, îmi dați voie să mă prezint. Sînt profesorul Mortimer. Oh, dacă ați ști ce bucurie îmi procură vizita dv. Vă așteptam ! Vă așteptam de zece ani.

— De zece ani ? am întrebat eu stupefiat.

— Da, din ziua cînd am început să îiu urmărit.

— Urmărit de cine ? se interesă marele detectiv.

Mortimer se apropie de noi, își duse un deget la buze, privi în jur cu prudență și ne șopti cu un glas tremurător :

— De profesorul Berrymore.

— Cel care v-a făcut interpelarea cu prilejul dezbaterilor de acum zece ani ?

— Da, chiar el! dușmanul meu neîmpăcat.

— Bine, aprobă foarte serios prietenul meu. Dar, după cite știi, profesorul Berrymore a murit de mult.

Mortimer scutură din cap agitat.

— Nu-i adevărat, spuse el înăbușit. Nu el a murit! Eu sint mort. Omul vorbea destul de serios, și eu aș fi fost gata să-l cred; totuși mi se părea destul de curios ca un cadavru să vorbească atît de curgător și pe deasupra să mai dea și din cap!

Deși nu sint fricos din fire, făcui prudent doi pași inapoi și îndrăznii să-l întreb:

— Dv. sinteți chiar mort de tot?

— Pentru ce te miri? mi-o întoarse defunctul.

— Iertați-mă, dar... știți... E prima oară cind stas de vorbă cu un răposat!

— Să nu vă mirați! ne sfătui profesorul. Eu sint un mort deosebit.

— Ei, așa da! îi șoptii eu prietenului meu. Asta lămurește totul. Hai să mergem!

Celebrul detectiv mă bătui incurcat pe spate: „Stai, doctore.. Ce spune dumnealui e foarte interesant..“.

— O fi, dar eu unul nu sint deloc amator de discuții d-astea, spiritiste!

— Gîndește-te totuși. Profesorul Mortimer are nevoie de ajutorul nostru.

— Într-adevăr! Am o nevoie cumplită! întări profesorul. V-am spus doar că sint urmărit și jefuit.

— Și jefuit, pe deasupra, făcuț eu.

— Da! Mi se fură gîndurile! Creierul meu, creierul meu perfect, care era la un pas să dea lumii puterea de a se ridica alături de dumnezeu, a fost furat. Creierul meu a dispărut. Pricepeți? Profesorul Berrymore mi l-a răpit. Iar acum gîndesc cu creierul lui. Îmi vorbește, îmi ordonă, îmi dirijează toate gîndurile, toate mișcările. Zi și noapte, de zece ani. Și mai ales noaptea nu mă lasă să dorm. Îmi cotrobăiește în laborator. În laboratorul meu, unde de zece ani n-a mai pătruns nimeni. Cheia o port asupra mea, iat-o! Și cu toate acestea, el, profesorul Berrymore, vine în fiecare noapte, se urcă la etaj... la laboratorul meu... îl aud... îl aud pașii... Și pisica e tot a lui...

— Care pisică? întrebaram noi într-un glas.

— O pisică neagră, uriașă, care se cafără pe balcoanele mele șubrede, care se tîrăște pe acoperiș și mă umple de groază. Am văzut-o de citeva ori. Făptura ei gigantică, mișcările feline prevestesc moartea.

Extenuat de inflăcărarea cu care vorbea, profesorul își reluă, gîfîind, locul din fața căminului. Acum nici nu ne mai privea. Părea că ne ignorează cu totul și că ascultă o voce neauzită pentru noi. Mortimer se încrunta, apoi zîmbea, în sfîrșit se chiorca cuprins de o teamă de neînțeles și deodată, pradă unei agitații extreme, începu să strige:

— Nu, nu vreau! Destul. De zece ani mă chinulești!

Profesorul Mortimer sări din fotoliul său și se agită de brațul prietenului meu.

— Ești detectiv... Ajută-mă... Scapă-mă de el... Auzi? Ascultă cum îmi vorbește. Îmi spune să văucid.

Deși nu auzeam nici o voce, l-am sfătuit prietenește pe profesor:

— Nu te lua după el. Orice ți-ar spune, fă-te că nu-l auzi!

Profesorul, cu ochii dilatați de groază, privind parcă dincolo de zidurile sinistrei încăperi, continua să se zbučiume, rezistind din răsuferi inamicului său imaginar.

— Nu, Berrymore... Acum nu te ascult... Nu! Nu pot!... Vreau liniște! Vreau să dorm...

Mortimer se liniști brusc. Și, deodată, cu o voce duioasă, caldă, începu să vorbească visător: „Eu am dorit o lume mai ușoară... Ca un acord de simfonie care se înalță peste cupolele orașului... M-am războit cu legile lui Newton... Să înving gravitatea... Să dau lumii aripi... Și eram atât de aproape de victorie, încât auzeam goarnea biruinței... Dar el, Berrymore, nu m-a lăsat...”

Prietenul meu încerca să-l reageze pe sârmanul bătrîn în fotoliu, dar, cuprins din nou de agitația sa, Mortimer începu să se adreseze iar cu o violență mereu crescîndă, inamicului său:

— Te urăsc, Berrymore... Vreau bani! Bani mulți! Îmi trebuie bani ca să-mi cumpăr liniștea!...

Înciperea răsuna de strigătele lui asurzitoare...

— Vreau să dorm. De zece ani n-am dormit. Lasă-mă în pace, Berrymore!...

Deodată, îndărătul nostru, auzirăm o voce răspicată care spuse poruncitor: „Gata! Berrymore a plecat!”

Am sărit speriat să văd cine vorbise: în ușă se afla un bărbat înalt, smead, cu o față luminată de un zîmbet cuceritor. Eleganța lui neostentativă, plină de bun-gust, contrasta cu haosul din odaia profesorului.

Înclinându-și capul într-un salut scurt adresat nouă, noul venit se apropie de profesor, îl luă de braț și — plin de duioșie — îl scoase din cameră, liniștindu-l ca pe un copil:

— A plecat? întreba profesorul. Adevărat?

— Adevărat... liniștește-te!... Ești obosit...

— Și pisica?... N-o să mai vie?...

— Noaptea asta, nu... Du-te în camera ta și te culcă... Prietenul meu... Sârmanul meu prieten.

După plecarea profesorului, frumosul bărbat se înclină respectuos:

— Îmi dați voie, domnilor, să mă prezint: doctor Pedro Alvarez, conferențiar la Universitatea din Montevideo.

— Ne pare bine, mă înclinai eu, zîbind la fel de cuceritor. Noi sintem...

Dar tinărul mă intrerupse.

— Înaf! Numele dv. îmi sînt cunoscute... Și sînt încintat că am prilejul să cunosc personal doi oameni a căror faimă s-a răspîndit în întreaga lume. Totuși îmi veți da voie să-mi exprim surprinderea de a vă găsi la o oră atât de înaintată în casa nefericitului meu prieten, profesorul Mortimer.

— Nu trebuie să vă mire, domnule, îl incredință vestitul detectiv londonez. Iată: amicul meu, aici de față, este pe punctul de a termina o monografie despre Isaac Newton. Or, în acest domeniu cine ar putea fi mai specialist decît profesorul Mortimer.

— Da, sigur... am adăugat eu. Cine m-ar putea ajuta mai... mai bine... ca să... că altfel, vedeți, stau, așa, cu lucrarea neferminată...

— Da, mărturisesc, începu doctorul Alvarez, că pentru același motiv am venit și eu de la Montevideo, în urmă cu două luni... Mă

preocupă în special problemele gravitației. Numai că n-am reușit să aflu nimic. Vedeți dv., de la acea memorabilă ședință când profesorul Mortimer a încercat să demonstreze cu ajutorul unui aparat posibilitatea desființării gravitației — din păcate fără să reușească —, o boală gravă a pus stăpânire pe creierul său. Șocați de reacția savanților din Societatea regală (și mai cu seamă de acuzațiile grave ale profesorului Berrymore, decedat în urmă cu cîțiva ani), asistentul profesorului Mortimer, Hans Hugenwaller, s-a sinucis, iar profesorul... l-ași văzut... Din nefericire pentru știință, nimic nu se mai poate scoate de la sârmanul meu prieten, profesorul Mortimer.

Vădit intristat, detectivul strinse mina doctorului Alvarez și își mărturisii compasiunea pentru nefericitul savant.

— Imi pare sincer rău, domnule!... În cazul acesta, nu vă mai stingherim.

— V-aș fi invitat să petreceți noaptea aici, răspunse Alvarez, dar, după cum vedeți, locuința profesorului este într-o totală neorînduială. Veți dormi mai bine la hotelul „Coroana imperială”, cel mai confortabil hotel din Baskerville; de altfel și singurul! adăugă el surizînd.

Bătrîna o luă din nou înainte, fără a ne invrednici nici măcar cu o privire.

Dar în clipa în care prietenul meu, mare cunoscător de oameni, îi strecură în mîna o monedă de argint, baba cloanța ne șopti:

— Feriți-vă... Să știți că nu e nebun... Se prefacă... Lucrează... Noaptea lucrează... L-am auzit eu... Am văzut lumină în laborator!

— În laboratorul în care n-a intrat nimeni de zece ani? o ironizai eu. Poate ai văzut atunci și pisica neagră!

Bătrîna făcu o grimasă de spaimă și murmură:

— Da... Am văzut-o...

— Cum?

— O pisică uriașă, neagră. Se tirăște sub streășină... Sare din balcon în balcon... Ca un duh... ca un suflet fără odihnă, o umbră venită de pe lumea cealaltă...

Capitolul VI

ÎN CARE DISPARE CURAJUL BIETULUI DOCTOR

Nici nu știu cum am ajuns la hotel. Camera destul de mohorîtă mi se părea totuși un castel însoțit față de locuința sinistră a profesorului Mortimer.

Înima îmi bătea încă nebunește. Sau poate nici nu-mi mai bătea deloc. Nu știu. Fapt este că neobișnutele scene prin care trecusem erau „prea mult” pentru mine. Doborît de emoțiile de peste zi, cum m-am întins pe pat, am auzit o muzică stranie executată parcă de un cor de pisici, și un întuneric din ce în ce mai opac a început să mă învăluie...

Am încercat să mă ridic din pat. Imi era cu neputință. Deodată în odaie intră profesorul Mortimer.

— Sînt mort! spuse el. Și dumneata ești mort, doctore! Un mort deosebit!

Dar parcă mai era cineva lingă el: un necunoscut.

— Imi dai voie să ți-l prezint pe profesorul Berrymore, spuse Mortimer rîzînd cu hohote.

M-am uitat mai atent la fața lui Berrymore. Parcă semăna cu cineva... Dar cu cine?... Ah, mi-am amintit: era una și aceeași persoană cu jokeul Ezekiel Kraft. Dar ce ducea de căpăstru? Dumnezeu-le!... Calul câștigător al derbyului... Un cal în camera mea!... La ora asta și fără permisiunea directorului hotelului.

Călare pe cal, antica mumie din sarcofagul de la Oficiul poștal îmi porunceă să car în spate case de bani de diferite dimensiuni, dar toate de la două tone și jumătate în sus!

Pe neașteptate însă, încăperea se lumină: în fața mea se afla Virginia Blake, care-mi suridea cu nemărginită drăgălășenie. Scumpa de ea!... Cum s-a gândit la mine... Să vină să mă vadă... Și mi-a adus și un cadou: o pisicuță mică și tuciuire ca un ghem de lână neagră... Cum torcea pisicuța asta!... Și cum se mai juca... Și cum mai creștea... Creștea, creștea într-una... Mai mare... Tot mai mare... Ochii fosforescenți îi străluceau plini de cruzime. Pe neașteptate, teribilul animal îmi sări pe piept și începu să mă zgâlție cu ghearele sale ascuțite și singeroase...

Mă înăbușea... Mă strivea... Abia am avut puterea să horcăi:

— Fie-vă milă... Fie-vă milă de un biet cadavru fără apărare.

— Hai, doctore! Trezește-te! Sint eu, prietenul dumitale!

Am deschis ochii buimăcit: aplecat peste mine am zărit fața energică a marelui detectiv.

Am înginat: „Dar ce e? Cît e ceasul?”

— Aprope miezul nopții.

Folosind metoda corelațiilor logice, introdusă în criminalistică de însuși Sherlock Holmes, am izbutit să deduc că aparițiile ciudate din odaia mea nu fuseseră altceva decît imaginile unui vis oribil.

— Am venit să te iau! îmi zise detectivul.

— Slavă domnului! Avem vreun tren spre casă?

— Nu!

— Nu-i nimic. Acasă merg și pe jos!

— Dar nu mergem acasă, doctore! Trebuie să facem încă o vizită vilei profesorului Mortimer.

— Cînd? Acum, la miezul nopții?

— E cel mai nimerit moment pentru a ne convinge cît de nebun este în realitate profesorul.

— Dar eu nu sint atît de curios să aflu! Și nici nu doresc să mă întilnesc cu diferite pisici de toate culorile și dimensiunile!

— Cum, doctore? se indignă prietenul meu... Crezi într-adevăr că există această pisică uriașă?

— Nu! Eu nu cred! Dar dacă există?

— Atunci, conchise detectivul, mă voi duce singur!

— Nu! Să nu faci una ca asta! sării eu. Nu pot să te las singur acolo!

— Mulțumesc, doctore!

— Așa că ia cu tine un flăcău din sat.

— Imposibil, prietene! Afacerea e prea delicată. Mie îmi trebuie un ajutor de nădejde. Nu uita că de curajul și iscusința noastră depinde salvarea lui John Blake, tatăl drăgălașei Virginia.

La auzul acestui nume, nu putui rezista și într-o clipă eram îmbrăcat; mai ales că-mi și spuneam: decît să rămîn din nou singur, mai bine în focul primejdiei, dar alături de neînfricatul detectiv.

★

Gardul curții lui Mortimer nu era prea înalt, așa că nu ne fu greu să-l escaladăm. Pitulindu-ne de-a lungul unor tuie, am ajuns repede în spatele clădirii. Casa era cufundată în întuneric. Vântul vijiiu lugubru printre crengile desfrunzite ale copacilor, lovindu-le una de alta cu un zgomot de oase sparte, ca într-un roman de groază. Luna scăpînd pentru o clipă din învăluirea norilor, făcu să lucească o fereastră de la etajul superior al vilei.

— După toate probabilitățile, cred că acolo trebuie să fie laboratorul, șopti detectivul...

— Vezi că nu se întîmplă nimic? făcui eu încintat. Așa că hai să mergem, să nu răcești. Pe umezeala asta...

Blestemată propunere! Se vede că deochiasem situația. Pentru că chiar în clipa aceea o umbră prelungă țîșni de sub acoperiș și — într-un salt surprinzător — se agăță de unul din balcoane.

— Pisica !! bițguii eu. Ai văzut-o?

Detectivul nu-mi răspunse. Privea încordat la apariția fantastică care evolua pe zidurile vilei: era un animal enorm, cu mișcări feline, fantomatice. Deci pisica exista! Un nou salt ne smulse un strigăt de uimire.

— O să cadă!

Dar nu se întîmplă nimic. Între balconul și streășina ferestrei de care se agățase era o distanță considerabilă, și totuși pisica o străbătuse cu ușurința unui acrobat neîntrecut.

— Dumnezeuule, ce săritură! murmurai eu. Numai de n-ar sări și peste noi.

Detectivul mă strinse de braț.

— Privește, șuieră el. A dispărut pe fereastra laboratorului.

Abia avui răgazul să răsufli ușurat, că detectivul scoase din buzunar pistolul și-mi porunci scurt:

— Hai și noi!

— Sper... Sper că n-ai pretenția să mă cațăr și eu pe burlane!?

— Nu! Vom intra pur și simplu pe ușă!

Și alergă cu toată viteza spre intrarea de serviciu.

În clipa în care am ajuns lângă el, ușa fusese deja deschisă cu ajutorul unui „passe-par-tout”. Abia intrarăm însă în vestibul, că auzirăm un țipăt ascuțit. În raza galbenă a lanternei mele de buzunar, apărură obrazul schimonosit de spaimă al bătrînei menajere:

— Să nu mă arestați, țipă ea.

— Dumneata trează! la ora asta? se miră detectivul.

— Nu sint vinovată! bolborosi baba. Jur că nu sint vinovată. Spun tot... spun tot...

— Ai să-mi spui mai tirziu! ordonă prietenul meu. Acum du-ne la laborator!

Femeia începu să urce o scară șubredă cu o agilitate surprinzătoare pentru vîrsta ei, și — după cîteva clipe — cu același „passe-par-tout” ușa laboratorului era dată îniături. Înăuntru însă nu era nimeni. Pisica neagră se făcuse nevăzută la fel de misterios după cum apăruse.

Să fi fost doar o halucinație? Un rezultat al nervilor noștri surescizați?... Vocea răgușită a lui Mortimer nu-mi dădu răgazul să-mi răspund la întrebare:

— Anita!... Anita!... strigă el. Ce e zgomotul ăsta? Cine umblă în laboratorul meu?

Celebrul detectiv cobori grabnic scara și aprinse lumina în vestibul.

— Ce cauți? Ce mai vrei aci? întrebă Mortimer.

— Liniștești-vă, domnule profesor..., încercă amicul meu să-l potolească. Dar bătrînul nebun izbucni într-o nouă criză de furie. Mă ținui cu o privire halucinantă și-mi strigă:

— Degeaba te mai prefaci. Acum te recunosc! Ești profesorul Berrymore. Dar e degeaba! Nu-mi mai poți face nimic! Am aflat adevărul! și, întinzînd spre mine un deget descărnat, chicoti: Acum știu: ești mort!

— Încă puțin și s-ar putea să aveți dreptate! îngăimai eu, mai mult pentru mine...

— Profesoare Mortimer, interveni brusc detectivul: cum s-a sinucis asistentul dv.?

— Cine? Hans Hugenwalter? încercă să-și amintească profesorul. În Tamisa... S-a aruncat în Tamisa...

— Și i s-a găsit cadavrul?

— Nu!... Nu știu... Lăsați-mă să dorm...

— Anita! condu pe domnul profesor! porunci detectivul menajerei. Apoi, întorcîndu-se spre mine, îmi șopti:

— Hai să vizităm și camera doctorului Alvarez...

Tipil, cu o mulțime de precauții, detectivul deschise ușa opusă camerei profesorului. Stupoare! Odaia era goală!

— Mă așteptam..., murmură prietenul meu.

Raza galbuie a lanternei lunecă pe pereți, cercetă tavanul, zăbovi o clipă asupra ferestrei deschise și se opri în sfîrșit, pe pîdea, unde zăceau aruncate o pereche de ghete de culoare neagră.

— Frumoase ghete! fluieră admirativ marele detectiv. Cam cît pot să cântărească?

— Nu-nteleg, făcui eu mirat... Niște ghete?... Cel mult un kilogram, un kilogram jumătate...

— Da?... Ia prinde una! și detectivul îmi aruncă una din ghete.

Sfînte Antoane! Fu cît pe aci să mă dărime. Abia puteam s-o țin în mînă!

— Ce ghete mai sînt și astea? întrebai eu.

— Foarte practice. Cu tălpi de plumb! sună răspunsul amicului meu.

— Bine, dar au peste zece kilograme fiecare. Pentru ce? Și... Și Alvarez ăsta unde o fi?

— Il găsim noi îndată!

— Nu e nevoie! Sînt aici, domnilor! răsună în spatele nostru vocea puternică a conferențiarului din Montevideo.

În ușă, întins pe jos, stătea el. Doamne! Era îmbrăcat într-un tricou negru, întins pe trup. Dar de ce întins pe jos? În mîini ținea o cutie metalică, asemănătoare cu un aparat de fotografiat, cu obiectivul îndreptat spre noi.

— Sînt la dispoziția dv., rise Alvarez. Dar sînt dezolat că nu vă pot primi într-o poziție mai onorabilă, mai demnă de un biped evoluat și, prin definiție, vertical, cum este omul, dar...

— Dar vă lipsese ghetete! îl completă detectivul. Ghetete cu tălpile de plumb.

— Aha, știți deci...

— Da, știm! incuviință neîntrecutul criminalist. Știm chiar mai mult decît vă inchipuiți dv.!

- Da, știm, adăugai și eu, domnule... domnule...
- Alvarez, mă ajută conferențiarul.
- Nu! îl contrazise detectivul. Domnule Hans Hugenwalter.
- O, vasăzică mă cunoașteți!... Cu atât mai bine. Numele de Alvarez îmi devenise teribil de antipatic.
- Mă rog. Atunci, domnule Hugenwalter, de ce l-ai ucis pe Ezekiel Kraft? Unde ai ascuns casa de bani sustrasă de la Oficiul poștal?
- Parcă te laudai că știi totul, domnule Sherlock Holmes al doilea!
- Dacă nu chiar totul, în orice caz cea mai mare parte! Și îți voi demonstra... Am stabilit deci că numele dumitale este Hugenwalter. Ai fost asistentul profesorului Mortimer și ani îndelungați ai lucrat alături de el la rezolvarea unei tulburătoare probleme: „ce este gravitatea!“ Ați descoperit împreună că toate corpurile sînt atrase către centrul pămîntului datorită unor corpusculi aflați în structura materiei, corpusculi pe care i-ați botezat „gravitroni“. Mai mult decît atât: profesorul Mortimer a inventat și un aparat cu care să anihileze aceste particule.
- Inexact! preciză Alvarez, alias Hugenwalter. Gravitronii nu pot fi distruși. Nimic nu se distruge în natură. Totul se transformă; la fel și energia gravitronilor. Datorită aparatului nostru...
- Nu „al nostru“, ci al profesorului Mortimer, îl puse la punct
- la rîndul său — detectivul.
- Mă rog. Cum doriți dv. Datorită acestui aparat, gravitronii își încetează acțiunea lor specifică și încep, în schimb, să emită radiații termoluminoase. În felul acesta, noțiunea de greutate a corpurilor dispare, rămînînd numai noțiunea de masă.
- Văd că apreciezi la justa ei valoare marea invenție a profesorului. De aceea, probabil, în ziua fatalei experiențe de la Societatea regală de fizică nu te-ai sinucis, așa cum ai vrut să lași impresia, ci pur și simplu ai dispărut cu aparatul lui Mortimer. Cu invenția profesorului, care reușise!
- Cum?! m-am mirat eu. Invenția a reușit...? Păi... îmi amintesc perfect... Toate ziarele scriau că...
- Ziarele greșeau! mă întrerupse prietenul meu. La fel și profesorul Berrymore, care l-a acuzat pe Mortimer de înșelătorie! Singurul om care cunoaște adevărul, și detectivul întinse degețul amenințător spre omul care parcă se zvîrcolea întins în pragul ușii, erai dumneata!
- E adevărat! recunosc Hugenwalter. Dar am lucrat împreună la această invenție. Și eu nu puteam suporta ca profesorul Mortimer să se bucure singur de succes. Și atunci...
- Ai distrus prototipul! Iar cu celălalt aparat construit concomitent cu primul ai dispărut. Apoi timp de zece ani n-ai făcut altceva decît să aștepti moartea profesorului pentru a breveta invenția pe numele dumitale. Cînd te-ai întors în Anglia?
- Acum trei luni. Eram ruinat. Pierdusem totul. Poliția mă urmărea.
- Ajuns în Anglia, continuă detectivul, în complicitate cu jockeyul Kraft, ai dat lovitură de la Oficiul poștal, degravitronizînd casa de bani cu ajutorul aparatului lui Mortimer.
- Bine, dragă, mă bucurai eu, dar asta înseamnă că Blake n-a mințit; că, într-adevăr, a ieșit cineva cu casa de bani în spate!

— Adevărat! incuviință rivalul lui Sherlock Holmes. Și mi-am dat seama de asta abia în ziua când am intrat la derby...

— La derby?... Și mie de ce nu mi-ai spus nimic?

— Am crezut că și dumneata ai înțeles! Nu se putea să nu stabilești o legătură între calul numărul 16, care a câștigat cursa atât de fantastic, și casa de bani. Amîndouă erau lipsite de greutate. Atunci am făcut asociația între ele și scandalul stîrnit în presă cu zece ani în urmă de afirmațiile unui savant nebun care ar fi biruit legile gravitației.

Hugenwalter rînji.

— Pe atunci nu era nebun...

— Știu! Mi-am dat seama de aceasta citind expunerea lui atât de logică din „Buletinul societății regale“. Iar, în afară de profesor, asistentul lui era singurul om care mai cunoștea secretul „degravitronizării“, singurul care ar fi putut poseda un al doilea aparat.

— Care îl posedă încă! strigă Hugenwalter triumfător! Iată-l!

Și pretinsul conferențiar de la Montevideo ne arată cutia metalică pe care o ținea în miini.

Marele detectiv schiță o mișcare, pe care Hugenwalter n-o trecu neobservată:

— Atenție! urlă el. Vă interzic orice mișcare. Acest aparat, cu o înfățișare atât de inofensivă, vă poate fi fatal! Este de ajuns să apăs pe acest buton pentru ca să ajungeți și voi în aceeași stare în care mă găsesc și eu. O singură fracțiune de secundă este suficientă pentru a vă degravitroniza complet. O clipă doar, și trupurile voastre nu vor mai cântări nimic. Nici cît un fulg de porumbel. Nu vă veți mai simți membrele. Nu veți mai putea sta în picioare. Vă veți pierde echilibrul. De două luni... De 60 de zile... De 60 de zile și 60 de nopți, din pricina unui accident stupid, trăiesc în acest coșmar. De 60 de zile și 60 de nopți port aceste tălpi de plumb pentru a putea merge în picioare... Și ce efort, ca să mă mișc. Eu, care știam să reglez aparatul, astfel ca să reduc greutatea oricît de mult sau oricît de puțin aș fi dorit, am avut ghinionul ca mie însumi să-mi neutralizez gravitronii aproape în întregime. De 60 de zile încerc zadarnic să-l conving pe profesor să-și reia lucrările, pentru a găsi și reciproca acestei înspăimîntătoare invenții pentru a putea reface forța gravitronilor... Și de 60 de nopți mă tirăsc ca un șarpe, mă cațăr și săr din balcon în balcon, ca să pot intra în laborator și să încerc să lucrez singur, să construiesc singur, folosind instrumentele și vechile calcule ale profesorului, un aparat care să-mi redea greutatea!

— Vasăzică... pisica neagră..., murmurai eu, tot matale fuseși! Să mori de ris! Știi să prindeți și șoareci?

— Da! mă fulgeră cu privirea fostul simpatice conferențiar. V-am prins în cursă ca pe niște șoareci. Vreau să trăiți și voi drama mea! Ați citit desigur povestirea lui Chamisso, „Omul care și-a pierdut umbra“. Tragedia lui Peter Schellmill este de un milion de ori mai puțin tristă decît a mea... și a voastră... Pentru că și voi o veți cunoaște... Acum... Aici... Iată, pun aparatul în funcțiune

N-am mai fost în stare să rabd. M-am repezit spre Hugenwalter. L-am mai auzit pe detectiv strigîndu-mă înspăimîntat și apoi pe fizician hohotînd:

— De-acum nu mai sînt singur... De-acum nu mai sînt singur...

ÎN CARE DISPARE GREUTATEA SĂRMANULUI DOCTOR

Întii nu mi-am dat seama că se întâmplase ceva deosebit cu mine. Abia cînd l-am zărit pe Hugenwalter stringînd aparatul la piept și sărînd prin fereastra deschisă, în gol, m-am gîndit că așa putea face la fel. Fără să mai iau seama de strigătul detectivului care mă chema înapoi, m-am aruncat și eu după asistentul lui Mortimer.

În urechi îmi răsună vocea prietenului meu :

— Doctore, stai! Nu sări! Stai! Dar era prea tîrziu... Sărisem! De la etaj! Și totuși nu mi se întîmplă nimic grav. Mai ușor decît un fulg, am aterizat dincolo de gardul grădinii. Plutisem încintat de plăcerea zborului și invidiam păsărelele care cunoșteau din plin această satisfacție.

Oare de ce nu mă născusem rîndnică sau pitpalac? Ce plăcut ar fi fost. Nu mai studiam medicina, nu mai urmăream bandiți ca Hugenwalter. Nici cuc n-ar fi fost rău.

Apropo de Hugenwalter, Nefericitul aterizase puțin mai departe de mine, iar acum alerga ca ieșit din minți. Eu, după el... Cu o sută de kilometri pe oră. Cu două sute... cu o mie... Nu știu... Fugeam, săream peste garduri. Ieșisem din oraș. Traversam un lan nesfîrșit de griu, apoi o șosea. Intrarăm în orașul vecin. Hugenwalter se afla mereu înaintea mea fugind desperat, iar eu îmi propusesem să-l prind cu orice preț.

La un moment dat, eram cît pe-acî să pun mina pe el; dacă ne mai despărțeau 2—3 kilometri. O distanță cu totul neînsemnată pentru un degravitronizat ca mine. Ne pomenirăm însă despărțiți de un șir interminabil de trăsuri. Era o înmormîntare. Așa fi vrut să mă opresc. Dar era prea tîrziu, așa că mi-am scos palaria pios și am sărit. Într-o fracțiune de secundă eram cu mult deasupra carului funerar și așa fi putut chiar să mă oglindesc în cozorocul lucitor al vizitiului. O babă zărindu-mă, își făcu repede cruce, presupunînd că nu eram altcineva decît sufletul răposatului, care acum se înălța la cer. Ce confuzie regretabilă!

Între timp, Hugenwalter cîștigase teren. El ajunsese la Londra cînd eu abia ieșeam din Westham. Ca o săgeată, străbătui și această distanță, iar acum alergam amîndoi pe bulevardele capitalei. Goana nu mă împiedica însă să filozofez: dintre toate viețuitoarele, cel mai înalt sare puricele; el, așa fi vrut să cunosc puricele căruia i-ar fi dat mina să se întrecă cu mine!

Trecătorii se priveau buimaci. Unii credeau că visează. Alții își scuipau în sîn.

Hugenwalter se avintase de-a lungul parapetului Tamisei și se îndrepta vertiginos spre port. Acolo, în înghesuială, în forfoa docurilor, ar fi reușit cu siguranță să-și piardă urma. Dar asta nu trebuia să se întîmple. Un efort supraomenesc și eram, în sfîrșit, lingă el. M-am azvîrlit asupra lui cu intenția de a-i demonstra superioritatea cunoștințelor mele de... jujitsu... Voiam să mă răzbuin pentru tot ce-mi pricinuiser. Auzi dumneata! Să se lege de gravitronii mei!

Dar n-a mai fost nevoie; ferindu-se de pumnii mei distrugători, Hugenwalter lunecă și căzu în Tamisa. Desigur, apa l-ar fi ținut la suprafață dacă n-ar fi avut ghinionul să cadă tocmai în vârtejul creat

de zburile unui remorcher. L-am mai văzut o dată scoțind capul din valuri, apoi, sfirtecat de uriașa roată a remorcherului, dispăru la fund...

Am mai auzit ca prin vis țipătul unei femei, fluieratul unui polițist... Apoi totul începu să se învîrtească cu mine, mă înecă o negură deasă... și... n-am mai știut nimic...

Capitolul VIII

IN CARE NU MAI DISPARE NIMIC

Cînd am deschis ochii n-am zărit decît o pată albă, nesfirșită... Apoi pata s-a întunecat și, ca printr-o ceață, am deslușit o siluetă omenească aplecată deasupra mea. Un miros pătrunzător de medicament îmi stăruia în nări. Unde mă aflam? Ce se petrecuse cu mine?

Silueta omenească prinse un contur mai precis și curînd am putut să recunosc zîmbetul iluștrului meu prieten.

I-am văzut buzele mișcîndu-se, însă abia într-un tîrziu am auzit ce-mi spunea:

— Sînt mîndru de dumneata, doctore! Te-ai purtat ca un adevărat erou!

— Erou eu?... Glumești...

— Deloc! Și de trei luni de cînd zaci fără cunoștință nu e zi în care să nu te vizitez aici la spital și — privindu-ți chipul — să mă felicît că mi-am ales un prieten ca dumneata!

— Cum? Sînt la... sînt la spital? am bițguit eu neîncrezător.

— Da, doctore! Dar acum ți-ai revenit. Ești aproape complet restabil, așa că în curînd vei putea părăsi patul.

— Dar cum?... Cum voi putea merge?... Asupra mea nu se mai aplică legile gravitației... Nu mai cîntăresc aproape nimic. Și cînd te gîndești că o viață întreagă am făcut cură de slăbire, m-am chinuit cu piine prăjită și cartofi fără sare, doar — doar o să pierd și eu un kilogram, două... Și acum le-am pierdut pe toate! E îngrozitor!...

— Liniștește-te, doctore. Am vorbit cu profesorul Mortimer. În asta constă eșecul invenției lui.

— În care „asta”?

— Gravitronii neutralizați se refac. Se regenerează prin ei înșiși. Cu timpul vei reveni singur la greutatea normală.

Am murmurat:

— Sînt atît de fericit... Atît de fericit...

Și am leșinat din nou.

*

Și într-adevăr, prietenul meu a avut dreptate. Incet-încet gravitronii mei au reînceput să funcționeze.

Curînd am cîștigat serios în greutate: ajunseseam să cîntăresc patru kilograme două sute! Ca un nou născut! Și am speranța ca pînă la sfîrșitul anului să ating din nou suta. Suta mea de altădată!...

O rază caldă de soare se strecură în odaia mea de convalescent. Și o dată cu ea, și mai luminoasă, și mai veselă, intră — strălucitoare ca o zi de primăvară — drăgălașa Virginia Blake.

Se repezi la mine, îmi strinse mîinile și — cu glasul întretăiat de emoție — îmi spuse pe nerăsuflăte :

— Cum să vă mulțumesc, doctore ? Cum să vă mulțumesc ? Bani furați au fost găsiți. Tatăl meu a fost eliberat. Și toate astea, datorită numai dumneavoastră. Am citit în ziare despre aventurile prin care ați trecut ; despre urmărire, despre lupta cu banditul acela firos... Sînteți un erou !

— Un mare erou ! incuviința celebrul criminalist. Doctorul Watson ar fi putut fi invidios pe el ! Dar ce spun eu Watson ? Insuși Sherlock Holmes ar fi avut ce să învețe de la bravul nostru doctor !

— Ah, ce păcat pentru omenire, cîripi Virginia, că n-a putut salva și aparatul lui Mortimer !

— Ce să fac, dragă ? Am avut toată bunăvoința, m-am scuzat eu, dar dacă Hugenwalter l-a dus la fundul Tamisei. Nu vezi ? Nici cei mai iscușiți scafandri nu l-au putut găsi.

— Dar profesorul Mortimer ? întrebă ea. N-o să-l poată reface ?
— Niciodată, răspunse detectivul cu un aer întristat. E complet nebun. Dar ceea ce el n-a reușit, cu siguranță că într-o bună zi generațiile viitoare de savanți vor izbuti.

Virginia mai părea curioasă să afle și alte amănunte asupra aventurii noastre. Născutul ei cîrn fremăta de emoție și nerăbdare.

— V-am spus, zise ea, că am citit toată aventura în ziare. Un singur lucru n-am înțeles : ce taină ascundea bătrina slujnică a profesorului ? De ce spunea mereu că e nevinovată ?

Detectivul își aprinse pipa zîmbind și, după ce trase mai multe fumuri, explică :

— De fapt bătrina nu ascundea nici o taină. Pur și simplu, de zece ani, de cînd căzuse profesorul la pat, îl fura sistematic de țigări, de mărunțiș și de obiectele pe care le-ar fi putut vinde mai cu ușurință. Cînd ne-a văzut pe noi și a aflat că sîntem detectivi a crezut că profesorul o reclamase. Asta-i tot.

Virginia rise cristalin, iar perlele dinților ei minunați îmi dădu ideea să immortalizez momentul, rugîndu-l pe detectiv să mă fotografieze alături de ea.

Iată însă că spre nedumerirea mea, prietenul meu refuză să-mi facă această plăcere.

— Ar fi inutil ! spuse el. Îți amintești clișeele pe care nu le-ai putut dezvolta ? O poză cu tine va avea exact același rezultat.

— Cum ? Nu-nțeleg...

— Am să-ți explic îndată. Dacă-ți amintești, Hugenwalter ne spunea că gravitonii nu se distrug, se transformă. Forța lor de atracție s-a transformat în energie calorică, respectiv în raze infraroșii, care — deși invizibile pentru ochiul omenesc — impresionează placa fotografică.

Astfel se lămurea și taina plăcilor fotografice șterse.

— Eh, ce să-i faci ! Se întimplă. Mai prost era că nu puteam să mă fotografiez alături de Virginia, care, cîteva zile după ce avusesem cu ea o lungă discuție între patru ochi, îmi aduse următoarea știre :

— Doctore, am vorbit și cu tata și țin să vă dau răspunsul la cererea dv.

— Ssst... am murmurat eu, jenat de prezența detectivului. Nu față de el...

Dar drăgălașa Virginia începu să ridă cu hohote, arătîndu-și dinții albi, strălucitori.

— De ce rizi ? întrebai eu.

— Fiindcă el știe, știe și că mi-ai cerut mina și că eu am acceptat.

— Știai într-adevăr ? mă mirai eu.

— Da, răspuse detectivul. De altfel iată și buchetul de flori pe care am plăcerea să ți-l ofer cu prilejul logodnei.

Și spunînd acestea, marele criminalist îmi întinse un splendid buchet de trandafiri albi pe care pînă atunci îl ținuse ascuns la spate.

Buimăcit, n-am fost în stare să mă stăpînesc și să nu exclam :

— Dar asta cum ai mai dedus-o ?

— Elementar, doctore ! Dumneata, care o viață întreagă te bărbierai o zi da, una nu, de cînd te-ai restabilit, ai început să te razi zilnic ! Semn sigur că erai îndrăgostit. Și-acum, la un om de sensibilitatea și în același timp de seriozitatea dumitale, un astfel de eveniment nu poate fi urmat decît de o cerere în căsătorie. Îmi dai voie, dragă prietene, să te sărut.. și să-ți urez noroc și fericire în noua ta viață...

Emoționat pînă la lacrimi, n-am fost în stare să spun nici măcar un singur cuvînt. Abia cînd mi-am mai revenit am izbutit să îngîim :

— Totuși... totuși, mai devreme de un an, tot n-o să ne putem căsători.

— De ce ? întrebă Virginia intrigată și chiar puțin nemulțumită.

— Fiindcă, răspunsei eu privind-o lung și dragăstos drept în ochi..., fiindcă o să trebuiască să așteptăm cel puțin un an... Altfel cred că nu te-ai simți cituși de puțin onorată să te măriți cu un bărbat în greutate de 4 kilograme și 200 de grame.

*

O veste bună pentru cititori ! La ora cînd parcurgeți aceste rînduri m-am mai îngrișat cu 173 de grame.

(Sfîrșit)

Incepînd cu nr. 59 al colecției
„POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE“
Veți putea citi extraordinarul roman de călătorii siderale

„NEBULOASA DIN ANDROMEDA“

de celebrul scriitor sovietic

IVAN ANTONOVICI EFREMOV

(Prima versiune completă autorizată de autor !!)

O frumoasă surpriză...

...pentru anul nou, pregătește redacția revistei „Știință și tehnică“ cititorilor săi:

ALMANAHUL „ȘTIINȚA ȘI TEHNICĂ“ 1958.

Informații interesante — curiozități științifice — călătorii palpitate — povestiri — sfaturi practice — știință distractivă etc etc.

Almanahul apare în excelente condiții grafice, are 192 pagini de format mare și este bogat ilustrat. Interiorul se tipărește în două culori, iar coperta în șase, pe o hîrtie superioară.

Prețul unui exemplar va fi de 8 lei.

Tirajul în care se editează acest almanah fiind limitat, prevenim pe cititorii noștri că pentru a-și asigura procurarea lui trebuie să se aboneze din timp.

Abonamentele se primesc pînă la data de 15 noiembrie a. c. și se fac numai în colectiv (minimum 5 exemplare) la toate ghișeele C.E.C. din țară. Sumele se depun la cont 304 cu specificația: „Editura Știința — vîrsăminte pentru almanahul revistei „Știință și tehnică“.

Avînd în vedere că expedierea almanahului se va face pe adresa depunătorului, rugăm ca pentru o bună deservire, să se menționeze cîteț pe verso formularului de depunere adresa exactă a depunătorului.

Coperta : desen BURSCHI

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiunile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE TREI ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU